

Motion till riksdagen

1989/90:So275

av Rune Thorén (c)

Inköpsbegränsning av alkohol

Alkoholskadorna beräknas i dag kosta vårt svenska samhälle 80 miljarder kronor årligen. En fantastisk stor summa. SJ begär för sin del 40 miljarder under en 10-årsperiod för att satsa på vårt svenska järnvägsnät. Vägverket vill ha minst lika mycket pengar för att kunna förbättra vägarna i vårt land och därmed förebygga trafikolyckor. För att inte tala om alla de människor som idag går och väntar på att få sina höfter, knän, kranskärl eller ögon opererade. Ja onekligen skulle de 80 miljarder, som alkoholskadorna kostar oss, kunna göra mycket gott i vårt samhälle och bringa välfärd, nu är det istället raka motsatsen.

Världshälsoorganisationen WHO har föreslagit att medlemsländerna skall minska sin alkoholkonsumtion med 25 % fram till sekelskiftet därför att skadeverkningarna av alkohol är så ohyggliga och kräver så stora resurser att annan sjukvård och socialvård försvåras. För att uppnå detta syfte har socialstyrelsen föreslagit att Sverige skall höja alkoholpriset, minska antalet restauranger med spritriktigheter, höja minimiåldern för spritförsäljning och servering till 20 år och slopa den skattefria spriten för utlandsresenärer. Om dessa åtgärder plus en fortsatt omfattande information framför allt till ungdom inte skulle räcka för att uppnå WHO:s mål, så föreslår socialstyrelsen en inköpsbegränsning av alkohol. Dessa förslag har utlöst ett skri av protester från beskäftiga "frihetsivrare".

10 % av svenska folket missbrukar alkohol. Det är i första hand för dessa människor som en inköpsbegränsning skulle få effekt. Men det är ofta de andra 90 % som tar tillröda i massmedia när det blir tal om restriktioner. Ingen borde känna sig oberörd av att alkoholen ställer till med så stora problem. Många som tillhör de 90 % har säkerligen folk i sin bekantskapskrets, i bostadsområde eller arbetsplats som tillhör de 10 % som missbrukar alkohol.

De som yrkesmässigt sysslar med dessa problem har enat sig om att en inköpsbegränsning är den enda realistiska möjligheten att minska alkoholskadorna. 6000 läkare varav 200 medicinprofessorer har skrivit på ett upprop med den innebörden, sjuksköterskornas fackförbund har genom ett kongressbeslut anslutit sig, många poliser och socialarbetare likaså.

Självfallet kan många frågor resas om vad effekten av en inköpsbegränsning skulle bli. Det enda sättet att få reda på detta är att göra ett väl organiserat försök under t ex 3 år. Alla tidigare erfarenheter visar att en knapp tillgång på alkohol ger stora effekter när det gäller skadenedgången. När vi då

vet att skadorna i dag beräknas kosta vårt svenska samhälle 80 miljarder kronor och dessutom att om vi endast skulle uppnå den "blygsamma" summan av 10–20 miljarder i sparande så skulle det vara väl användbara pengar på annat håll i vår budget: sjukvård, miljö och trafik samt minska lidandet för många individer. Om vi alla är medvetna om detta då borde det vara lätt även för den sk normalkonsumenten att ställa upp på ett treårigt försök med inköpsbegränsning.

Sammanfattningsvis kan konstateras att alkoholskadorna står för en oerhört stor summa pengar i vårt land. Att motsvarande summa pengar skulle kunna ge vårt land en betydligt bättre välfärd i form av bättre sjukvård och goda kommunikationer m.m. Att 10 % av befolkningen beräknas missbruka alkohol. Att övriga 90 % solidariskt bör ställa upp på en inköpsbegränsning. Att riksdagen således bör uppmana regeringen att skyndsamt införa ett treårigt försök med inköpsbegränsning av alkohol.

Hemställan

Med hänvisning till det anförda hemställs

att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om införandet av ett treårigt försök med inköpsbegränsning av alkohol.

Stockholm den 25 januari 1990

Rune Thorén (c)